

OKRESNÁ PROKURATÚRA KOŠICE I
Mojmírova 5, 041 47 Košice 1

Číslo: 1 Pv 331/15/8802
EEČ: 2-63-281-2015

Košice I 11.12.2015

U Z N E S E N I E

Trestná vec: obv. **XXXXX**

Trestný čin: Prečin Úverový podvod podľa § 222 odsek 1 Trestného zákona číslo 300/2005 Zbierky zákonov v znení zákona číslo 1/2014 Zbierky zákonov

Rozhodol: prokurátor Okresnej prokuratúry Košice I

Podľa § 215 odsek 1 písmeno b Trestného poriadku **zastavujem** trestné stíhanie obvineného:

XXXXX

dátum narodenia: XXXXX

miesto narodenia: XXXXX

väzba: nie

ktorý je trestne stíhaný pre trestný čin:

- Prečin Úverový podvod podľa § 222 odsek 1 Trestného zákona číslo 300/2005 Zbierky zákonov v znení zákona číslo 1/2014 Zbierky zákonov

na tom skutkovom základe, že:

dňa 02.12.2013 požiadal v predajni bauMax na Moldavskej ceste č. 24 v Košiciach spoločnosť XXXXX so sídlom XXXXX, XXXXX, IČO: 36234176 o bezúčelový revolvingový úver, pričom do žiadosti o úver č. 6312001149 uviedol, že je zamestnaný v spoločnosti MOTION s.r.o. so sídlom Mäsiarska 62 v Košiciach od 01/2008 s príjmom 800,-€ a to aj napriek tomu, že sa to nezakladalo na pravde, po prevzatí úveru vo výške 500,-€ tento nesplácal, čím takto spôsobila spoločnosti XXXXX XXXXX škodu vo výške 723,97,59,-€,

lebo tento skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci.

Odôvodnenie:

Uznesením vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva PZ, Úradu justičnej a kriminálnej polície v Košiciach, sp. zn. ORP-1136/4-VYS-KE-2015 z 04.09.2015 bolo podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku vznesené obvinenie XXXXX za prečin úverového podvodu podľa § 222 ods. 1 Trestného zákona, na tom skutkovom

základe, ako je to uvedené vo výrokovvej časti tohoto uznesenia.

Obvinený XXXXX potvrdil, že do žiadosti uviedol nepravdivé údaje. Úver nesplácal, pretože nemal z čoho.

Z výsluchu poškodeného XXXXX splnomocneného zástupcu spoločnosti XXXXX XXXXX vyplýva, že XXXXX v žiadosti o úver uviedol ako zamestnávateľa spoločnosť MOTION s.r.o. XXXXX s príjmom 800,-€. Neskôr, keď úver nebol splácaný bolo zistené, že tieto údaje žiadateľa o úver boli nepravdivé. Ich spoločnosť potvrdenie o zamestnaní a o výšku príjmu pri uzatváraní zmlúv nežiada.

Prečinu úverového podvodu § 222 ods. 1 Trestného zákona sa dopustí ten, kto vyláka od iného úver alebo zabezpečenie úveru tým, že ho uvedie do omylu v otázke splnenia podmienok na poskytnutie úveru alebo na splácanie úveru, a tak mu spôsobí malú škodu.

Základným predpokladom kvalifikácie hore uvedeného skutku ako prečinu úverového podvodu podľa § 222 ods. 1 Trestného zákona je zistenie, že páchatel sa na škodu cudzieho majetku obohatil tým, že uviedol niekoho do omylu v otázke splnenia podmienok tým, že od neho vylákal úver. Z výsledkov vykonaného dokazovania je zrejmé, že po materiálnej stránke nedošlo k naplneniu pojmových znakov skutkovej podstaty uvedeného trestného činu, nakoľko žiadateľ o úver v čase, keď žiadal o poskytnutie úveru nebol zo strany predajcu ani zo strany poskytovateľa vyzvaný na to, aby nejakým spôsobom potvrdil svoj príjem a zamestnanie.

Podstatou úverového vzťahu je poskytnutie peňažných prostriedkov veriteľom dlžníkovi s určením úroku a na druhej strane tomu zodpovedajúca povinnosť dlžníka poskytnuté finančné prostriedky vrátiť spolu s dohodnutým úrokom. Už z povahy veci vyplýva, že veriteľ sa má pri uzatváraní zmluvy správať tak, aby zisk, ktorý predpokladá na základe zmluvy dosiahol, čoho prvotným predpokladom je, že dlžník je spôsobilý peniaze (úver) spolu s úrokom vrátiť. Ak veriteľ nezisťuje majetkové pomery uvedené dlžníkom relevantným spôsobom, nemožno uvažovať o uvedení do omylu, pretože takéto konanie nie je spôsobilé uviesť veriteľa do omylu.

Povinnosť veriteľa riadne zisťovať majetkové pomery dlžníka pri spotrebných úveroch je konkrétne uvedená v ustanoveniach zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase podpisu úverovej zmluvy (ďalej len zákon o spotrebiteľských úveroch).

Podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, je veriteľ pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

Podľa § 7 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje potrebné na

posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, tým nie je dotknuté právo veriteľa využívať informácie o spotrebiteľovi z príslušnej databázy za podmienok ustanovených osobitným zákonom.

Podľa § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez nahliadnutia do príslušnej databázy údajov o spotrebiteľoch na účely posudzovania ich schopnosti splácania úverov.

Takáto zákonná úprava je odzrkadlením smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23 apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS (ďalej len smernica).

Z článku 8 ods. 1 smernice vyplýva, že veriteľ je pred uzavretím zmluvy o úvere povinný posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa na základe dostatočných informácií získaných, ak je to vhodné, od spotrebiteľa a v prípade potreby na základe nahliadnutia do príslušnej databázy.

Súdny dvor ES rozsudkom z 18. decembra 2014 vo veci C-449/13 poskytol výklad k niektorým článkom vyššie uvedenej smernice.

V bode 37 rozsudku Súdny dvor ES uvádza, že veriteľ musí po prvé v každom prípade a vzhľadom na osobitné okolnosti prípadu posúdiť, či sú uvedené informácie primerané a dostatočné na ohodnotenie úverovej bonity spotrebiteľa. V tejto súvislosti sa môže dostatočný charakter uvedených informácií líšiť vzhľadom na okolnosti uzatvorenia zmluvy o úvere, osobnú situáciu spotrebiteľa a výšku úveru. Toto ohodnotenie sa môže uskutočniť prostredníctvom dokumentov preukazujúcich finančnú situáciu spotrebiteľa, ale nemožno vylúčiť, že veriteľ zohľadní aj staršie informácie o finančnej situácii záujemcu o úver, ktorými môže disponovať. Obyčajné nepodložené vyhlásenia spotrebiteľa však nemôžu byť samy o sebe dostatočné, ak k nim nie sú pripojené dôkazy.

Nemožno neprihliadnuť na fakt, že spoločnosť XXXXX XXXXX postupovala nedbanlivo, ak dostatočne neoverila celkovú bonitu spotrebiteľa úverovej služby.

K znakom základnej skutkovej podstaty trestného činu podvodu a úverového podvodu je potrebné uviesť, že len uvedenie určitých nepravdivých skutočností nie je možné, samo o sebe, považovať za „vedenie do omylu“ v zmysle základnej skutkovej podstaty trestného činu, pretože „uvádzanie, či deklarovanie nepravdy“ nič nehovorí o tom, či tieto nepravdivé skutočnosti boli alebo mohli byť aj objektívne spôsobilé oklamať klamanú osobu (ide o posudzovanie spôsobilosti, či nespôsobilosti použitého prostriedku oklamať poškodeného), respektíve, či k oklamaniu poškodeného došlo len preto, že ten celkom (hrubo) zanedbal svoju povinnosť (a to buď všeobecnú prevenčnú povinnosť vyplývajúcu z § 415 Občianskeho zákonníka, prípadne konkrétnu povinnosť vyplývajúcu zo zákona (zákon 129/2010 Z. z.), zmluvy, či pracovného zaradenia) a zjavne konal bez

dodržania určenej miery opatrnosti (v takomto prípade možno hovoriť o tom, že k škode na majetku poškodeného došlo výhradne v príčinnej súvislosti s porušením povinnosti na strane poškodeného, t. j. s porušením obvyklej miery opatrnosti, pretože za jej bežného dodržania by bolo vylúčené oklamanie poškodeného, teda išlo o konanie nespôsobilé uviesť niekoho do omylu a spôsobilým sa stalo len a výlučne vďaka zjavnému porušeniu obvyklej miery opatrnosti zo strany poškodeného).

V predmetnom prípade by na naplnenie skutkovej podstaty nepostačovalo ak by poskytovateľ úverov preveroval žiadateľov o úver bežnými prostriedkami (napríklad cez obchodný register, preverovanie v zozname dlžníkov, kde nemusí vynaložiť nejaké špecifické úsilie, napríklad podrobné preverovanie žiadateľa prostredníctvom detektívnej služby a podobne. Pre naplnenie skutkovej podstaty sa vyžaduje, aby poskytovateľ úverov vyvinul väčšie úsilie a aby pristupoval k tomu s odbornou starostlivosťou, kde by mal reálne preveriť, či žiadateľ o úver, ktorý v žiadosti o úver uvedie zamestnávateľa, v tomto zamestnaní aj skutočne pracuje a to napríklad vyžiadáním pracovnej zmluvy a výplatných pások od žiadateľa. V prípade ak by k preverovaniu bonity spotrebiteľa pristupoval naozaj s odbornou starostlivosťou, nemohlo by zo strany žiadateľa dôjsť k reálnemu spáchaniu trestného činu, iba v prípade, ak by uvedené podklady úmyselne pozmenil.

Z uvedeného vyplýva, že k jednoduchým vyhláseniam dlžníka o jeho finančnej situácii sa jednoznačne vyžaduje ich preukázanie konkrétnymi dôkazmi, pričom ich zabezpečenie a posúdenie jednoznačne zaťažuje veriteľa.

Objektívna stránka trestného činu úverového podvodu vyžaduje, aby páchatel' uviedol do omylu poškodeného s úmyslom spôsobiť mu minimálne malú škodu.

Ak by však poškodený pri uzatváraní zmluvy o úvere bonitu dlžníka nijakým spôsobom nepreveroval, bolo by takéto konanie nespôsobilé uviesť poškodeného do omylu. Dlžník by teda nekonal spôsobom, ktorým by mohol veriteľa uviesť do omylu v otázke jeho solventnosti. Konanie dlžníka by tak bolo vykonané nespôsobilým predmetom a navyše veriteľ by flagrantne porušil zákonné povinnosti pri uzatváraní zmluvy o úvere. Ak by sa bol správal spôsobom konformným s vyššie citovanými zákonnými ustanoveniami, nemohol by byť uvedený do omylu v otázke splnenia podmienok na poskytnutie úveru.

Na základe vyššie uvedeného a s poukazom na vykonané procesné úkony a zabezpečené listinné materiály mám zato, že nedošlo k naplneniu všetkých obligatórnych znakov priestupku proti majetku podľa § 50 ods. 1 Zákona o priestupkoch ako ani prečinu úverového podvodu podľa § 222 ods. 1 Trestného zákona, teda bolo potrebné rozhodnúť tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

V zmysle § 215 odsek 1 písmeno b), ods. 4 Trestného poriadku prokurátor zastaví trestné stíhanie, ak nie je tento skutok trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci. Zastaviť trestné stíhanie podľa odseku 1 je oprávnený aj policajt, ak nebolo vznesené obvinenie.

Vydaním tohto uznesenia nie sú dotknuté nároky poškodenej strany. Otázku či

v konkrétnej veci došlo k spáchaniu trestného činu posudzujú orgány činné v trestnom konaní samostatne, podľa kritérií stanovených zákonom bez ohľadu na nároky a požiadavky oznamovateľa. Iba takýmto postupom možno posudzovať vec objektívne a zachovať v trestnom konaní princíp zákonnosti.

Vzhľadom na uvedené bolo potrebné rozhodnúť tak ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť, ktorú možno podať u prokurátora okresnej prokuratúry do troch dní od oznámenia uznesenia. Sťažnosť má odkladný účinok.

JUDr. Marek Rajnič
prokurátor